

DENİM KUMAŞLAR VE DENİM GİYSİLER
ÜZERİNE KISA BİLGİLER
İLE
2010 YILI TAHMİNLERİ

İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE VE MEVZUAT ŞUBESİ

HAZİRAN 2006

**DENİM KUMAŞLAR VE DENİM GİYSİLER
ÜZERİNE KISA BİLGİLER
İLE
2010 YILI TAHMİNLERİ**

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
 Denim Kumaşların Tarihçesi	1-2
 Geçmişten Günümüze Denim Giysiler	2-3
 Dünya Pazarlarında Denim Giysiler	3-4
 Denim Giysi Ticaretinde 2010 Yılı Tahminleri	4-6
 Dünya’da Denim Kumaş Kullanımı	6
 Kumaş ve Terbiye İşlemlerinde Eğilimler	6
 Türkiye’nin Denim Kumaş Ticareti	6
- Denim Kumaş İhracatı	7-9
- Denim Kumaş İthalatı	9-12
 Türkiye’nin Denim Giysi Ticareti	13
- Denim Giysi İhracatı	13-16
- Denim Giysi İthalatı	17-19
 En Büyük Pazar Almanya’da Durum	19-20

DENİM KUMAŞLAR VE DENİM GİYSİLER ÜZERİNE KISA BİLGİLER İLE 2010 YILI TAHMİNLERİ

Denim Kumaşların Tarihçesi

Denim, bir Amerikan kumaş dergisinin 1960'lı yıllarda ifade ettiği gibi "ebediyen genç kalabilen, ama aslında dünyanın en eski kumaş çeşitlerinden biri"dir. "Denim", Nimes adlı bir Fransız kasabasında dokunan yün karışımı kumaşlar için kullanılan "serge de Nimes" tamlamasından bozularak İngilizce'ye geçmiş bir kelimedir. "serge de Nimes" diye adlandırılan kısmen yünlü olan kumaşların tarihi 17. yüzyılda Fransa'ya uzanmaktadır. "serge de Nimes" ve denim benzeşmekle birlikte, denim kumaşlar daima pamuktan imal edilmişlerdir.

Denim kumaşlarda kullanılan doku türü, dimi yani twill doku türüdür. Hemen hemen aynı sıralarda "jean" kavramı da ortaya atılmıştır ki, araştırmalar jeanin pamuk, keten ve/veya yün karışımı dimi doku türünde ve İtalya'nın Cenova şehri menşeli bir kumaş olduğunu ortaya koymaktadır. Jean kumaşlar, 16. yüzyılda çok popüler olmuş ve İngiltere tarafından büyük miktarlarda ithal edilmiştir. 18. yüzyılın sonunda ise jean kumaşlar tamamen pamuktan imal edilir hale gelmiştir. Denim kumaşlar jean ile çok benzer olmasına rağmen, jean'den daha kuvvetli ve sağlam kumaşlardır. Aralarındaki tek önemli fark, denimin bir renkli bir beyaz iplikten (çözgü ipliği beyaz, atkı ipliği mavi(indigo boyalı) dokunmuş olması; jeanin ise her ikisi de aynı renkte ipliklerden dokunmuş olmasıdır. Araştırmalar denim ve jeanin 19. yüzyılda Amerika'da iki farklı kumaş türü olarak üretildiğini göstermektedir.

Denim kumaş üretimi 18. yüzyılın sonunda Atlantik okyanusunu aşarak Amerika'ya ulaşmış ve Amerika'da da küçük ölçütlerde denim kumaş üreten tesisler kurulmaya başlamıştır. 1789 yılında Amerikan Başkanı George Washington'a bir gezi esnasında bu denim dokuma tesisleri gösterilmiştir. Zaman içerisinde Amerika'da denim dokuma işi yaygınlaşmış, hatta 1864 yılında bir toptancı firmanın on çeşit denim kumaş bulundurduğuna dair ilanlar verdiği bile görülmüştür.

Amerika'da denim kumaş üretimi ve jean fabrikaları, genelde pamuk üretim alanlarına yakın kümelenmiştir. Erkekler denim kumaş fabrikalarında çalışırken, jean fabrikalarında dikiş dikmek üzere kadın işçiler istihdam edilmiştir. Dokuma işi sermaye yoğun ve konfeksiyon işi emek yoğun olarak gelişimini sürdürmüştür. Ancak zaman içerisinde nakliyenin ucuzlaması ve benzeri ekonomik ve politik sebeplerle, Amerika da işçilik ücretlerinin düşük olduğu ülkelerde üretim yaptırmaya başlamıştır ki; şimdilerde Amerika'da iç piyasa için çok az miktarda jean üretilmektedir.

Genelde denim kumaşlar dayanıklılıkları ve rahatlıkları ile iş giysileri için uygun olup; jean kumaşlar dayanıklı ama denimin ekstra bazı özelliklerini taşımayan kumaşlar olarak bilinmektedir.

Bugün denim kumaş üreticileri, kumaşa daha temiz bir görüntü ve geleneksel denimden daha yumuşak bir tutum vermek üzere özel iplikler ve eğirme teknikleri kullanmaktadırlar. Ve denim büyük ölçüde dünyanın en popüler giysilik kumaşı olarak kalmaktadır.

Geçmişten Günümüze Denim Giysiler

Denim giysiler önce iş pantolonu olarak üretilmeye başlanmışlardır. 18.yüzyılda kumaşlarının dayanıklılığı ve kolay aşınmaması dolayısıyla işçilerin, 19.yüzyılda ise madencilerin pantolonları olarak kullanım alanı bulan denim pantolonların seri üretimine 1853 yılında Levi Strauss tarafından başlanmıştır.

Zaman içerisinde denim kumaş satışlarını arttırmak üzere denim giysilerde ürün çeşitlendirmesine gidilmiş ve pantolon dışında şort, gömlek,etek, elbise, ceket gibi giysiler ile şapka ve çanta gibi ürünler de denimden imal edilmiştir. Ancak gerek kumaş gerekse mamüller üzerinde yapılan tüm teknik çalışmalar ve pazarlama departmanlarının dünya çapında gayretleri yine de denim kumaşları birinci derecede ve sıkı sıkıya pantolonlara bağlı olmaktan kurtaramamıştır. Bugün dünya çapında dokunan denim kumaşların hemen hemen %85'inin sadece pantolon üretiminde kullanıldığı tahmin edilmektedir.

1930'larda filmlerde denimden mamül kıyafetler giyen kovboylar popüler olmuş; 1940'lı yıllarda Amerikalı askerler tarafından dünyaya tanıtılan denim giysiler, II.Dünya Savaşı sonrasında Wrangler ve Lee gibi Levi's'a rakip firmalar tarafından da üretilmeye başlamıştır. 1950'lerde Elvis Presley, James Dean ve Marlon Brando gibi müzik ve film yıldızlarının da etkisi ile gençlerin gözdesi olan denim giysiler, izleyen 1960 ve 70'li yıllarda işlemeli, baskılı, aplikeli, delikli gibi tüm dekoratif özellikleri taşıyabilir şekilde farklı stillerde üretilmişlerdir. Böylece denim giysiler 1970'lerde pop müzik konserlerinde neredeyse tek tip üniforma gibi giyilen giysiler haline gelmişlerdir.

1980'lere gelindiğinde, yırtıklı, eskitilmiş ve beyazdan pastel tonlara doğru renklendirilmiş denim giysiler, taş yıkamalı mavi denim giysiler kadar popüler olmuştur. Bu yıllarda Calvin Klein, Armani, Gloria Vanderbilt gibi tanınmış tasarımcılar kendi etiketleri ile kendi denim tasarımlarını ortaya koymaya başladıklarında, denim giysiler iyice moda ürünler haline gelmişler ve satışlar arttıkça artmıştır. Diğer yandan denim giysilerde taş yıkama "olmazsa olmaz" hale gelmiştir.

1990'lı yıllarda ise denim giysiler dönem dönem moda ürün olmaktan çıkmış, ama gündemden hiç düşmemiş, yeni kesimler, otantik tasarımlar yine rağbet görmüş; siyah jean giysiler çok popüler olmuş ve denim kumaşlarda daha bir rahatlık sağlayan likra kullanılmaya başlanmıştır. Bu arada, dünyanın bir numaralı denim giysi üreticisi Levi Strauss & Co. zor durumda kalmış ve küçülerek Kuzey Amerika'daki 11 fabrikasını kapatmıştır.

2000'lerde boncuklarla süslenmiş, eskitilmiş, dizleri yırtık modeller ile Chanel, Dior, Chloe, Versace gibi tasarımcıların koleksiyonlarında yerlerini alan denim giysiler, günümüzde her kesim için vazgeçilmez, her gardropta mutlaka bulundurulan giysiler haline gelmişlerdir. 60 yaşın altındaki insanların neredeyse %50'si denim giysiler kullanmaktadır. Ayrıca denim giysiler çoğunlukla büyükleri ile benzer giyinmek istemeyen çocuklar tarafından da giyilen, yani aile boyu giyilebilen yegane giysiler olmuşlardır.

Diğer yandan, denim kumaşlar yastık, yatak örtüsü ve mobilya kaplaması olarak ev tekstili sektöründe de kullanım alanı bulmuştur.

Dünya Pazarlarında Denim Giysiler

Bugün denim giysiler bazı çevrelerce temel giysiler, bazı çevrelerce ise yüksek moda ürünü giysiler olarak algılanmaktadır. Markalaşma ise kaçınılmaz olmuştur. Levi's, Lee, Calvin Klein, Dockers, Wrangler gibi uluslararası denim giysi markaları piyasada bulunmaktadır.

Günümüzde denim kumaşlar ve terbiye işlemleri geliştirilerek, yenilikler yapılarak tüketicinin denim giysilere olan ilgisi taze tutulmaya çalışılmaktadır. Ergonomik olarak tasarlanmış ve vücut formuna uygun şekillendirilmiş denim pantolonlar, gelişmiş ürün grubuna örnek olarak verilebilir. Dahası artık denim giysiler sadece %100 pamuklu ürünler olmayıp, daha aktif bir görünüş elde etmek üzere poliamid, likra, polyester karışımli olabilmektedir. Streç veya özel kaplamalı kumaşlardan imal edilen denim pantolonlar da rağbet görmektedir. Her ne kadar denim giysilerin ürün yelpazesi şort, gömlek, etek, elbise, ceket gibi giysiler ile genişletilmeye çalışılsa da denim veya jean denince daima akıllara pantolon gelmektedir.

Yoğun ürün geliştirme çabalarına rağmen yine de bugün gelişmiş ülkelerde denim giysi pazarının doyma sınırına geldiği söylenebilir. Markalar, perakendecilerin kendi markaları ve markasız (no-name) denim giysiler pazarda paylarını arttırmak için kıyasıya savaş vermektedir. Pazar, esas itibariyle gelişmiş ve gelişmekte olan bölgeler arasında bölüşülmüş olup; Amerika, Avrupa ve Çin denim ve jean giysiler için en büyük üç pazar

durumundadır. Kuzey Amerika ve Avrupa pazarı 2003 yılında 55 milyar doları bulan global denim pazarının %70'ini oluşturmaktadır.

Cotton Incorporated'a göre ortalama olarak her Amerikalı'nın yedi adet denim pantolonu bulunmaktadır ve her yıl iki adet satın almaktadır. Batı Avrupa'da ise ortalama sahip olunan denim pantolon sayısı dört, yılda satın alınan pantolon sayısı bir'dir. Almanya'da ortalama olarak haftanın 4,5 günü denim pantolon ve şortlar giyilmektedir. Cotton Incorporated'in araştırmasına göre, tüketicilerin yaklaşık 3'te 1'i bir önceki yıl aldıkları kadar sayıda denim/jean giysi satın almayı planlamaktadır. İngilizlerin %32'si ise daha fazla denim almayı planlamaktadır.

Amerika'da 2003 yılında 12 milyar değerinde perakende jean tüketimi olmuştur ki; bu rakam 1998 ile aynı düzeydedir. Ortalama yıllık olarak 450 milyon adet jean satın alındığı tahmin edilmektedir. Erkeklerin toplam denim satışlarındaki payı %43, kadınların %32 ve çocukların %25 olarak tahmin edilmektedir. Amerika'da nüfus halen artmaktadır, ancak artış daha az zengin etnik ve coğrafi alanlarda olmaktadır.

Tüm talep açısından düşünüldüğünde, global denim pazarında kadın ve çocuk segmentinin yıllık %3-4 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. Bu durumda satışları arttırabilecek tek faktör, nüfus artışı gibi görünmektedir. Oysa gelişmiş ülkelerde nüfus artışı fazla değildir. Bunlar dikkate alındığında, denim giysi satışlarında nüfusları artan gelişmekte olan ülkelere yoğunlaşmanın daha avantajlı olacağı aşikardır.

2003 yılı için dünyada denim pantolon satışlarının 1931 milyon adet olduğu tahmin edilmektedir. Satışların %37'si Kuzey Amerika'da, %18'i Batı Avrupa'da, %9'u Japonya ve Kore'de olmuştur. Gelişmiş ülkelerdeki satışlar dünya pazarının %64'ünü oluştururken, bu ülkelerde dünya nüfusunun sadece %14'lük bölümünün yaşıyor olması dikkat çekicidir. Hesaplar dünyadaki her üç insandan birinin her yıl bir denim pantolon aldığını göstermektedir. Bu satışların perakende piyasasındaki toplam değeri 55 milyar dolar civarındadır. Eldeki rakamlar çerçevesinde, fiyatlar tüketicinin karşılayabileceği makul düzeyde tutulabilirse, gelişmekte olan ülkeler dolayısıyla denim giysi pazarında dikkate değer bir potansiyel bulunmaktadır.

Denim Giysi Ticaretinde 2010 Yılı Tahminleri

2010 yılı için tahminlere yer veren bir raporda, gelişmiş ülkelerdeki denim pantolon pazarının büyümeyeceği ve satışların 1240 milyon adete kalacağı ifade edilmektedir. Dünyanın geri kalan kısmında ise, denim pantolon satışlarının %13 oranında artarak 783 milyon adete ulaşacağı tahmin edilmektedir. Bu, toplamda dünya denim pantolon satışlarının %4,8 büyüme ile 2024 milyon adete çıkması demektir.

2003 yılından 2010 yılına kadar olan süreç değerlendirildiğinde yedi yılda denim pantolon ticaretinin hacimsel olarak %4,8 oranında artacağı tahmin edilmektedir ki; bu da yıllık %0,7 oranında bir artışa işaret etmektedir. Bu süreçte dünya nüfusunun ise %7,5 oranında artacağı tahmin edilmektedir. Buradan dünya nüfusunun denim ticaretinden (hacimsel) 1,5 katı fazla büyüyeceği hesaplanmaktadır. Ancak gelişmiş ülkelerin denim ve denim pantolon üretimini düşük maliyetli ülkelere kaydırmaları dolayısıyla, dolar bazında denim ticaret hacminin sadece %0,2 düzeyinde artacağı tahmin edilmektedir.

BÖLGELER İTİBARIYLA DÜNYA DENİM PANTOLON TÜKETİM TAHMİNLERİ				
<i>Birim: Milyon Adet</i>				
	2003	%	2010*	%
KUZEY AMERİKA	710	37	738	36
BATI AVRUPA	357	18	339	17
JAPONYA VE KORE	173	9	164	8
DİĞER DÜNYA ÜLKELERİ	691	36	783	39
TOPLAM	1931	100	2024	100

*: tahmin

Kaynak: Global Market Review for the Denim and Jeanswear Industries-with Forecasts to 2010

Denim giysiler açısından pazarın değer olarak büyümesi ise zor görünmektedir; zira gelişmekte olan ve gelişmemiş ülkelerdeki tüketici ticareti daha çok kayıtdışına kaymakta ve dolayısıyla normal perakende fiyatlardan yapılmamaktadır.

Dünyaca ünlü Levi's gibi markalar kayba uğrarken, Amerika'da Swift Denim gibi çok çeşitli denim ürünler üreten ve pazarlayan markalar iflas ederken, ABD'de GAP, "Faded Glory" markası ile başarılı olan Wal-Mart, Fransa'da Carrefour, İngiltere'de Marks & Spencer ve Next, Almanya'da C&A gibi perakende zincirler pazar paylarını arttırmaktadırlar. Ancak değişik imalatçı markalarının gelişmekte olan ülkelerde tercih edilme şansı bulunmaktadır.

"Casualwear" tabir edilen günlük rahat giysiler revaçta oldukça, denim pantolonlar giymeye devam edecektir. Tüm dünyada kadınların etekten çok pantolon giymeleri de denim pantolon satışları üzerinde pozitif etkili olacaktır. Gelecek yıllarda ürün geliştirme, markalaşma ve pazarlama batılı ülkelerin kontrolünde kalacak gibi görünmektedir. Denim kumaş ve giysi üretimi ise Hindistan ve Çin gibi ekonomik ve politik olarak istikrarlı, üretim maliyetleri düşük ülkelere kaymaya devam edecektir.

Dünya’da Denim Kumaş Kullanımı

Ortalama 150 cm genişliğinde 1,3 metre denim kumaştan bir adet denim pantolon üretilebildiği dikkate alınarak, 2003 yılında denim pantolonlar için denim kumaş kullanımının 2510 milyon metre olduğu hesaplanmaktadır.

Denim kumaşların %85 gibi büyük bir bölümünün denim pantolon üretiminde kullanıldığından hareketle, dünya toplam denim kumaş kullanımının 2950 milyon metre olduğu tahmin edilmektedir. Denim kumaş kullanımının denim pantolon ticaretindeki gelişmelere paralel bir seyir izlemesi beklenmektedir. Diğer yandan, dünyada yıllık denim kumaş satışlarının 8 milyar dolar değerinde olduğu tahmin edilmektedir.

Kumaş ve Terbiye İşlemlerinde Eğilimler

Denim kumaşlar, giysi tasarımının bir sezon önünde gittiği ve kumaş ve terbiye alanında esaslı gelişmeler zaman aldığından, denim giysilerden daima daha ileriye bakmak durumundadır. 1960’lı yıllardan bu yana çok çeşitli ağırlıklarda denim kumaşlar geliştirilmiştir. Genellikle piyasada 270 ve 370 gr/m² ağırlıkta kumaşlar bulunmaktadır. Kumaşta değişiklik yaratmanın gramajın dışında ikinci bir yolu da iplik eğirme metodu ile olabilmektedir.

Denim giysilerin open-end ipliklerden imal edilenleri ağırlıklı tüketilirken, daha iyi kalite denim kumaşlar için ring iplikler kullanılmaktadır. İki arasında nihai üründe dikkat çekici bir görüntü farkı ve de esaslı fiyat farkları olabilmektedir. Kumaşın farklılaştırılmasının nihai yolu ise terbiye işlemlerinden geçmektedir. Denim kumaşlar çok çeşitli terbiye işlemlerine müsaittirler. Normalde ürün indigo boyalıdır, ancak çeşitli yıkamalar ile farklı efektler elde edilebilir.

Türkiye’nin Denim Kumaş Ticareti

Türkiye denim kumaş üretiminde dünya çapında isim yapmış bulunmaktadır ki; bu kaliteli kumaşlarla üretilen denim giysiler özellikle son bir kaç yılda dokuma konfeksiyonun en sağlam kalesi haline gelmişlerdir. Mavi Jeans, Colin’s, Loft, Redstar, Motor, Interpoll Jeans, Uncle Sam, Cross Jeans, Balin’s Jeans gibi Türk markaları yaratılmış ve tüm dünyaya tanıtılmıştır. Markalaşma Türkiye’yi denim giysi konusunda dünyanın önde gelen tedarikçilerinden biri konumuna getirmiştir.

Denim Kumaş İhracatı

Türkiye’de üretilen ve denim giysi üretiminde kullanılan kaliteli denim kumaşlar konfeksiyon haline getirilmeksizin kumaş olarak da ihraç edilmektedir. 1997 yılından bu yana son dokuz yıllık süreçte Türkiye’nin denim kumaş ihracatını veren bir tablo aşağıda yer almaktadır. Bu verilerden denim kumaş ihracatının hem miktar hem de değer bazında bazı yıllar artıp bazı yıllar azalarak dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. Değer olarak en yüksek oranlı artışlar 2001 ve 2004 yıllarında olmuştur.

Son iki yıla bakıldığında ise, 2004 yılında 283,9 milyon dolar değerinde 89 milyon m2 denim kumaş ihraç edilirken; 2005 yılında denim kumaş ihracatı metraj olarak %8, değer olarak %3 oranında artışla 291,7 milyon dolar değerinde 96 milyon m2 olarak gerçekleşmiştir.

YILLAR İTİBARIYLA TÜRKİYE’NİN DENİM KUMAŞ İHRACATI 1997 - 2005					
YILLAR	MİKTAR (KG)	DEĞER (\$)	YILLIK DEĞİŞİM (%)		
			MİKTAR	DEĞER	
1997	23.262.027	113.609.820			
1998	20.808.817	98.509.697	- 11	- 13	
1999	16.760.146	73.466.488	- 19	- 25	
2000	22.591.590	101.626.363	35	38	
2001	31.613.651	173.788.955	40	71	
2002	30.507.102	180.129.937	- 4	4	
2003	29.818.147	177.399.958	- 2	- 2	
2004	42.209.175	283.910.316	42	60	
2005	40.063.882	291.734.716	- 5	3	

Kaynak: DTM Bilgi Sistemi / Nisan 2006

İzleyen tablodan görülebileceği gibi, en fazla ihraç edilen denim kumaşlar 52 09 42 00 92 19 gümrük tarifeli m2’si 200 gramdan ağır, %85 veya daha fazla pamuk içeren fasonesiz denim kumaşlardır. Türkiye’den ihraç edilen denim kumaşların hem miktar hem de değer olarak %90’ın üzerinde bir bölümünü bu kumaş çeşidi oluşturmaktadır. Bu kumaşların ihracatı 2005 yılında genel denim kumaş ihracatından daha fazla artış kaydetmiştir. (metraj olarak %42 , değer olarak %32 artış)

2005 yılında 52 11 42 00 10 19 gümrük tarifeli elastiki denim kumaşların ihracatı ise, hem miktar hem de değer olarak 2004 yılına kıyasla üç katı artmıştır.

52 09 42 00 91 19 tarifeli fasoneli denim kumaşların ihracatında hem miktar hem değer olarak 2005 yılında gözlenen düşüş, dikkat çekici boyutlardadır.

TÜRKİYE'NİN DENİM KUMAŞ İHRACATI								
G.T.İ.P	KAPSAM	BİRİM	2004 YILLIK		2005 YILLIK		2005 / 2004 DEĞİŞİM %	
			MIKTAR	DEĞER (\$)	MIKTAR	DEĞER (\$)	MIKTAR	DEĞER
52 09 42 00 10 11	El tezgahlarında dokunmuş elastiki denim kumaş (%85 veya daha fazla pamuk içeren, >200 gr /m2)	kg m2	-	-	-	-	-	-
52 09 42 00 10 19	Diğer elastiki denim kumaş (%85 veya daha fazla pamuk içeren, >200 gr /m2)	kg m2	137.805 268.733	908.849	385.364 1.011.376	3.172.785	180 276	249
52 09 42 00 91 11	El tezgahlarında dokunmuş fasoneli denim kumaş (%85 veya daha fazla pamuk içeren, >200 gr /m2)	kg	5.739	39.155	-	-	-	-
52 09 42 00 91 19	Diğer fasoneli denim kumaş (%85 veya daha fazla pamuk içeren, >200 gr /m2)	kg m2	9.612.901 22.580.055	67.279.779	654.880 1.439.331	5.369.343	93 94	92
52 09 42 00 92 11	El tezgahlarında dokunmuş fasonesiz denim kumaş (%85 veya daha fazla pamuk içeren, >200 gr /m2)	kg m2	1.322 1.962	1.265	2.081 7.975	5.000	-	-
52 09 42 00 92 19	Diğer fasonesiz denim kumaş (%85 veya daha fazla pamuk içeren, >200 gr /m2)	kg m2	31.585.211 63.892.941	207.363.139	37.987.322 90.649.247	273.612.437	20 42	32
52 11 42 00 10 11	El tezgahlarında dokunmuş elastiki denim kumaş (%85'ten az pamuk içeren, >200 gr /m2)	kg m2	-	-	-	-	-	-
52 11 42 00 10 19	Diğer elastiki denim kumaş (%85'ten az pamuk içeren, >200 gr /m2)	kg m2	42.171 85.744	355.154	50.705 145.920	407.723	20 70	15
52 11 42 00 91 11	El tezgahlarında dokunmuş fasoneli denim kumaş (%85'ten az pamuk içeren, >200 gr /m2)	kg m2	-	-	-	-	-	-
52 11 42 00 91 19	Diğer fasoneli denim kumaş (%85'ten az pamuk içeren, >200 gr /m2)	kg m2	8.447 15.757	55.824	4.354 7.791	28.871	48 51	48
52 11 42 00 92 11	El tezgahlarında dokunmuş fasonesiz denim kumaş (%85'ten az pamuk içeren, >200 gr /m2)	kg m2	-	-	-	-	-	-
52 11 42 00 92 19	Diğer fasonesiz denim kumaş (%85'ten az pamuk içeren, >200 gr /m2)	kg m2	815.579 2.142.466	7.907.151	979.176 2.828.079	9.138.557	20 32	16
TOPLAM		kg m2	42.209.175 89.001.328	283.910.316	40.063.882 96.089.719	291.734.716	5 8	3
TÜRKİYE'NİN TOPLAM TEKSTİL İHRACATI		kg	1.125.760.455	4.952.270.933	1.153.734.340	5.466.999.165	2	10
DENİM KUMAŞLARININ TEKSTİL İHRACATINDA PAYI %			3,7	5,7	3,5	5,3		

Kaynak: DTM Bilgi Sistemi / Nisan 2006

Türkiye'den en fazla denim kumaş ihraç edilen ülkelerde İtalya başı çekmektedir. Hemen ardından ise İstanbul AHL Serbest Bölgesi ve Polonya gelmektedir. 2005 yılında İtalya'ya denim kumaş ihracatı %8 oranında artarak 65,7 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir.

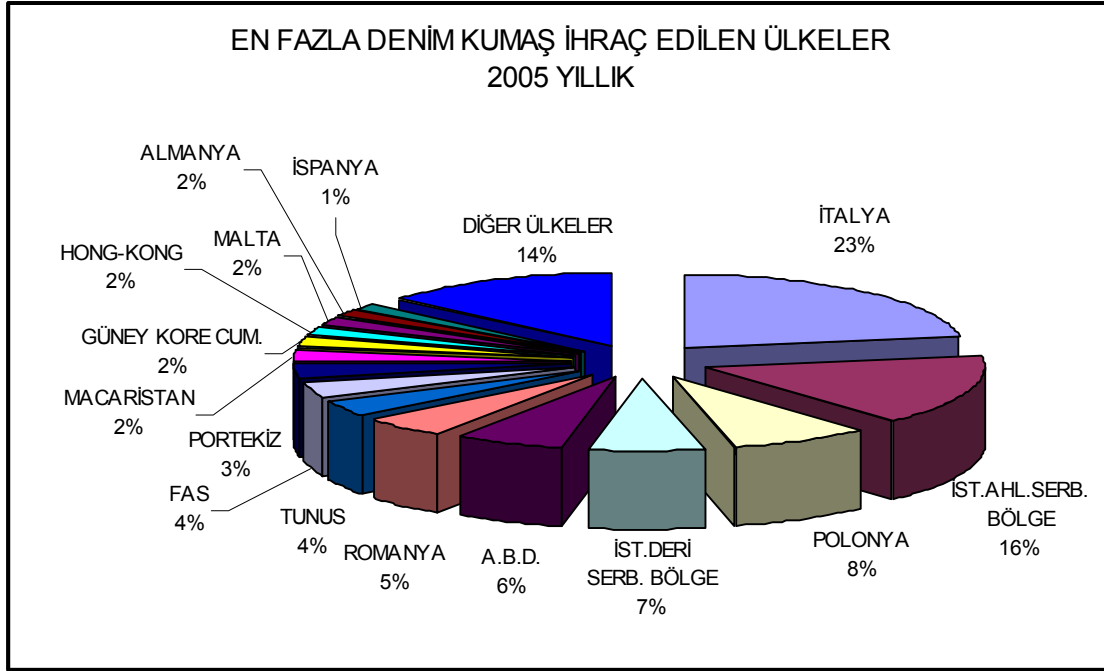
2004 ve 2005 yılları kıyaslandığında en fazla denim kumaş ihraç edilen ilk onbeş ülkede sıralama değişiklikleri göze çarpmaktadır. Bu onbeş ülkeye, toplam denim kumaş ihracatının %86'sı yönlendirilmiştir. 2005 yılı itibariyle İstanbul AHL Serbest Bölge ve İstanbul Deri Serbest Bölge'ye yapılan ihracat %50'lere varan düşüşler gösterirken, Polonya, ABD ve Tunus'a yapılan ihracatta %75'lere varan artışlar dikkat çekici bulunmaktadır.

En fazla denim kumaş ihraç edilen ülkeleri gösteren bir tablo ile bu ülkelerin toplamdan aldıkları payları gösteren bir grafik aşağıda yer almaktadır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA DENİM KUMAŞ İHRAC ETTİĞİ ÜLKELER
2004 - 2005 YILLIK

ÜLKE	BİRİM	2004		2005		2005 / 2004 DEĞİŞİM	
		MİKTAR	DEĞER (\$)	MİKTAR	DEĞER (\$)	MİKTAR (%)	DEĞER (%)
İTALYA	KG	8.429.444	61.013.533	8.993.315	65.745.457	7	8
İST.AHL.SERBEST BÖLGE	KG	8.441.115	53.985.237	6.963.677	46.205.723	- 18	- 14
POLONYA	KG	2.622.827	19.012.537	2.997.640	23.702.965	14	25
İST.DERİ SERBEST BÖLGE	KG	6.300.041	35.707.672	3.193.145	19.083.230	- 49	- 47
A.B.D.	KG	1.478.684	10.717.677	2.062.418	18.753.058	39	75
ROMANYA	KG	1.842.090	13.058.397	1.774.744	14.164.841	4	8
TUNUS	KG	709.127	5.136.945	1.386.023	11.138.931	95	117
FAS	KG	997.619	7.494.785	1.303.804	10.565.008	31	41
PORTEKİZ	KG	1.048.375	5.082.966	1.756.863	8.964.087	68	76
MACARİSTAN	KG	575.195	4.008.376	918.525	6.853.437	60	71
GÜNEY KORE CUM.	KG	650.626	3.667.199	1.068.603	6.428.846	64	75
HONG-KONG	KG	662.851	5.290.896	711.401	5.828.204	7	10
MALTA	KG	1.110.271	7.660.463	741.162	4.993.813	- 33	- 35
ALMANYA	KG	359.891	3.102.082	567.074	4.646.335	58	50
İSPANYA	KG	897.958	5.765.839	459.020	3.762.102	- 49	- 35
İLK 15 ÜLKENİN TOPLAMI		36.126.114	240.704.604	34.897.414	250.826.037	- 3	4
TÜRKİYE TOPLAM DENİM KUMAŞ İHRACATI		42.209.175	283.910.316	40.063.882	291.734.716	- 5	3
15 ÜLKENİN PAYI (%)			85		86		

Kaynak: DTM Bilgi Sistemi / Nisan 2006

Denim Kumaş İthalatı

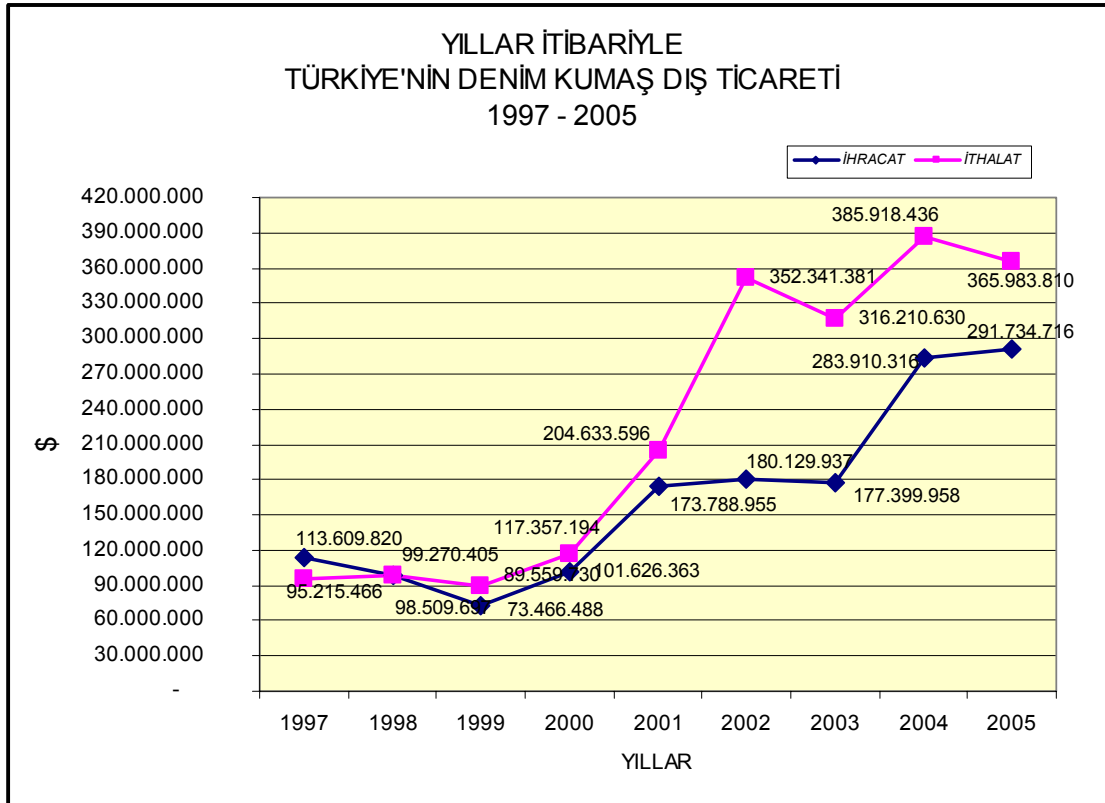
Türkiye'de konfeksiyon sektörünün ihtiyaçları doğrultusunda denim kumaş ithalatı da yapılmaktadır. Denim kumaş ithalatı ihracatın miktar olarak hemen hemen iki katı, değer olarak da %40 kadar fazladır. 1997 yılından bu yana denim kumaş ithalat verileri aşağıdaki tabloda

verilmektedir. Denim kumaş ithalatının da ihracat gibi son dokuz yılda dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir.

YILLAR İTİBARIYLA TÜRKİYE'NİN DENİM KUMAŞ İTHALATI 1997 - 2005				
YILLAR	MİKTAR (KG)	DEĞER (\$)	YILLIK DEĞİŞİM (%)	
			MİKTAR	DEĞER
1997	16.351.210	95.215.466		
1998	17.315.648	99.270.405	6	4
1999	18.104.077	89.559.730	5	- 10
2000	25.608.135	117.357.194	41	31
2001	41.734.666	204.633.596	63	74
2002	69.350.048	352.341.381	66	72
2003	65.068.601	316.210.630	- 6	- 10
2004	73.230.512	385.918.436	13	22
2005	71.527.414	365.983.810	- 2	- 5

Kaynak: DTM Bilgi Sistemi / Nisan 2005

Türkiye'nin son dokuz yıl itibariyle denim kumaş dış ticaretine ilişkin veriler aşağıdaki grafikten takibedilebilir.

2005 yılında denim kumaş ithalatı 2004 yılına kıyasla metraj olarak %1, değer olarak %5 kadar düşmüş ve 365,9 milyon dolar değerinde 131,3 milyon metrekare denim kumaş ithalatı yapılmıştır.

En fazla ithal edilen denim kumaşlar aynı zamanda en fazla ihraç edilen 52 09 42 00 92 19 gümrük tarifeli m²'si 200 gramdan ağır, %85 veya daha fazla pamuk içeren fasonesiz denim kumaşlar olarak görünmektedir.

TÜRKİYE'NİN DENİM KUMAŞ İTHALATI									
G.T.İ.P	KAPSAM	BİRİM	2004 YILLIK		2005 YILLIK		2005 / 2004 DEĞİŞİM %		
			MIKTAR	DEĞER (\$)	MIKTAR	DEĞER (\$)	MIKTAR	DEĞER	
52 09 42 00 10 11	El tezgahlarında dokunmuş elastiki denim kumaş (%85 veya daha fazla pamuk içeren, >200 gr /m ²)	kg	-	-	167	594	-	-	
		m ²	-	-	594	-	-	-	
52 09 42 00 10 19	Diğer elastiki denim kumaş (%85 veya daha fazla pamuk içeren, >200 gr /m ²)	kg	584.150	3.441.568	648.607	4.348.427	11	26	
		m ²	1.117.969	-	1.412.394	-	26	-	
52 09 42 00 91 11	El tezgahlarında dokunmuş fasoneli denim kumaş (%85 veya daha fazla pamuk içeren, >200 gr /m ²)	kg	-	-	-	-	-	-	
		m ²	-	-	-	-	-	-	
52 09 42 00 91 19	Diğer fasoneli denim kumaş (%85 veya daha fazla pamuk içeren, >200 gr /m ²)	kg	203.894	1.389.732	307.349	1.932.998	51	39	
		m ²	357.950	-	588.325	-	64	-	
52 09 42 00 92 11	El tezgahlarında dokunmuş fasonesiz denim kumaş (%85 veya daha fazla pamuk içeren, >200 gr /m ²)	kg	14.632	61.289	-	-	-	-	
		m ²	30.302	-	-	-	-	-	
52 09 42 00 92 19	Diğer fasonesiz denim kumaş (%85 veya daha fazla pamuk içeren, >200 gr /m ²)	kg	67.213.299	354.908.500	66.021.813	348.900.902	-	2	
		m ²	121.679.505	-	127.377.015	-	5	-	
52 11 42 00 10 11	El tezgahlarında dokunmuş elastiki denim kumaş (%85'ten az pamuk içeren, >200 gr /m ²)	kg	-	-	-	-	-	-	
		m ²	-	-	-	-	-	-	
52 11 42 00 10 19	Diğer elastiki denim kumaş (%85'ten az pamuk içeren, >200 gr /m ²)	kg	30.215	287.043	247.221	1.607.463	718	460	
		m ²	54.505	-	503.499	-	824	-	
52 11 42 00 91 11	El tezgahlarında dokunmuş fasoneli denim kumaş (%85'ten az pamuk içeren, >200 gr /m ²)	kg	-	-	-	-	-	-	
		m ²	-	-	-	-	-	-	
52 11 42 00 91 19	Diğer fasoneli denim kumaş (%85'ten az pamuk içeren, >200 gr /m ²)	kg	3.811	69.478	225	3.243	-	94	
		m ²	10.406	-	411	-	-	96	
52 11 42 00 92 11	El tezgahlarında dokunmuş fasonesiz denim kumaş (%85'ten az pamuk içeren, >200 gr /m ²)	kg	-	-	24	566	-	-	
		m ²	-	-	83	-	-	-	
52 11 42 00 92 19	Diğer fasonesiz denim kumaş (%85'ten az pamuk içeren, >200 gr /m ²)	kg	5.180.511	25.760.826	4.302.008	9.189.617	-	17	
		m ²	9.999.805	-	1.442.764	-	-	86	
TOPLAM		kg	73.230.512	385.918.436	71.527.414	365.983.810	-	2	
		m ²	133.250.442	-	131.325.085	-	-	1	
TÜRKİYE'NİN TOPLAM TEKSTİL İTHALATI		kg	1.891.095.907	5.661.231.721	2.111.621.757	5.947.820.964	12	5	
DENİM KUMAŞLARININ TEKSTİL İTHALATINDA PAYI %			3,9	6,8	3,4	6,2			

Kaynak: DTM Bilgi Sistemi / Nisan 2006

Denim kumaş ithalatı yapılan ülkelerin başında 2004 yılında da olduğu gibi yine Pakistan gelmektedir. Pakistan'dan yapılan denim kumaş ithalatı 2005 yılında miktar bazında %33, değer olarak %32 oranında artarak 98 milyon doları aşmıştır. Hindistan, İstanbul AHL Serbest Bölge, İtalya ve Endonezya izleyen ülkeler olarak sıralanmaktadır. En fazla ithalat yapılan ilk onbeş ülkenin toplam denim kumaş ithalatından aldığı pay değer olarak 2004 yılında %88 iken, 2005 yılında %96'ya yükselmiştir. Bu on beş ülke içerisinde sadece Hindistan, İstanbul AHL Serbest Bölge, İtalya, Türkmenistan, İstanbul Deri Serbest Bölge ve ABD'den yapılan ithalatta değer bazında %3 ile %43 arasında değişen oranlarda düşüşler olmuştur.

Türkiye'nin Denim Giysi Ticareti

Yıllardır tüm dünyada denim kumaşlardan mamül giysiler çeşitlendirilmeye çalışılmakta, ancak yine de pantolonlar denim giysilerin en temel ürün grubu olarak kalmaya devam etmektedir. Diğer yandan, gümrük tarife sisteminde sadece denim pantolonları belirleyici gümrük tarife istatistik pozisyon numaraları bulunmaktadır. Dolayısıyla denim pantolonlar dışında denimden mamül elbise, etek, ceket, mont ve benzeri diğer çeşit giysilere ait özel tarifeler olmadığı için sadece denim pantolonlara ilişkin dış ticaret verileri ortaya konabilmektedir.

Denim Giysi İhracatı

Türkiye denim giysi üretiminde gerek tasarım gerek markalaşma gerekse etkin pazarlama stratejileri ile dünyanın önde gelen ülkelerinden biri durumuna gelmiştir. Denim giysi üreticilerinin dünyanın en prestijli fuarlarına katılarak, Avrupa'dan Amerika'ya dünyanın dört bir yanında mağazalar, showroamlar açarak yürüttükleri yoğun ve etkin pazarlama stratejileri meyvelerini vermektedir. Ve Türkiye'nin denim pantolon ihracatı, yıllar itibariyle artmaktadır. Aşağıdaki tabloda 1997 yılından 2005 yılına kadar olan dokuz yıllık süreçte denim pantolon ihracatının seyri verilmektedir.

YILLAR İTİBARIYLA TÜRKİYE'NİN DENİM PANTOLON İHRACATI 1997 - 2005				
YILLAR	MİKTAR (ADET)	DEĞER (\$)	YILLIK DEĞİŞİM (%)	
			MİKTAR	DEĞER
1997	16.914.925	162.193.070		
1998	21.883.963	202.215.754	29	25
1999	24.472.222	213.110.309	12	5
2000	33.799.996	265.269.871	38	24
2001	40.438.446	361.048.589	20	36
2002	60.485.561	535.973.011	50	48
2003	65.682.242	671.676.607	9	25
2004	83.885.957	1.059.325.321	28	58
2005	96.086.039	1.377.831.564	15	30

Kaynak: DTM Bilgi Sistemi / Nisan 2006

1997 yılında 16,9 milyon adet denim pantolon ihraç edilirken, 2005 yılında ihraç edilen denim pantolon miktarı altıya katlanarak 96,1 milyon adete yükselmiştir. Değer olarak ise 1997 yılında 162 milyon dolar olan denim pantolon ihracatı, 2005 yılına gelindiğinde hemen hemen sekiz misline çıkarak 1,4 milyar dolara yaklaşmıştır.

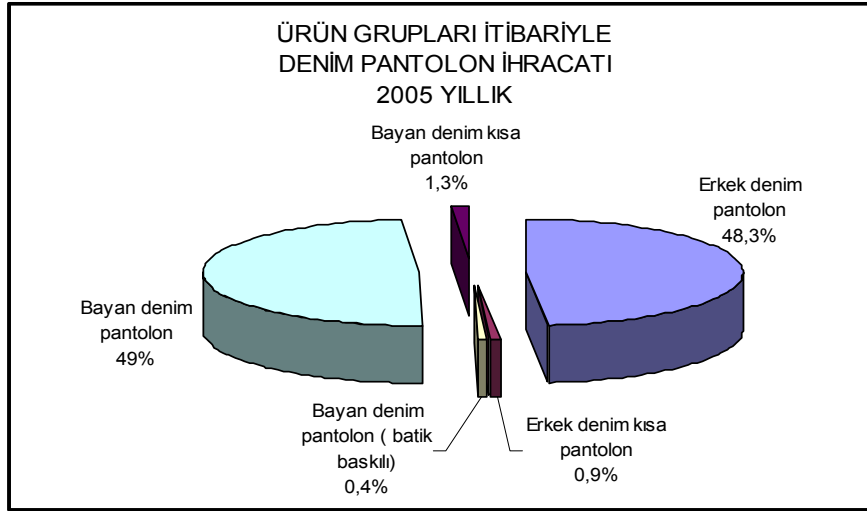
Türkiye'nin toplam dokuma konfeksiyon ihracatı içerisinde denim pantolonların payı düzenli şekilde artmaktadır. 1999 yılında denim pantolon ihracatının toplam dokuma konfeksiyon ihracatı içerisindeki payı %9 iken, 2002 yılında bu oran %16'ya, 2003 yılında %18'e, 2004 yılında %23'e ve 2005 yılına gelindiğinde %28'e yükselmiştir. Denim pantolon ihracatında performans artışı istikrarlı bir şekilde devam etmektedir. Diğer yandan, 2004 yılında denim pantolon ihracatının Türkiye'nin toplam konfeksiyon ihracatındaki payı %8,4 iken; 2005 yılında bu pay da %10,3'e yükselmiştir.

Dolar değeri dikkate alındığında, 2003 yılında en fazla ihraç edilen denim ürünler, erkek denim pantolonlar iken; 2004 ve 2005 yıllarında en fazla bayan denim pantolonlar ihraç edilmiştir. 2005 yılında miktar olarak da en fazla ihraç edilen ürün grubu bayan pantolonlar olmuştur. Bayan denim pantolonlar için ortalama ihraç birim fiyatı 2003 yılında 10,76 dolar, 2004 yılında 13,18 \$ ve 2005 yılında 14,92 dolar olarak hesaplanmaktadır.

2005 yılında bayan denim pantolonların ardından en fazla ihraç edilen ürünler, erkek denim pantolonlardır. Bunların 2003 yılındaki ihracat birim fiyatları ortalama 10,13 \$, 2004 yılı fiyatları 12,31 \$ ve 2005 yılı fiyatları 13,85 \$ olarak hesaplanmaktadır. Birim fiyat artışlarının, kısmen euro/ dolar paritesinden kaynaklandığı söylenebilir.

TÜRKİYE'NİN DENİM PANTOLON İHRACATI								
G.T.I.P	KAPSAM	BİRLİK	2004 YILLIK		2005 YILLIK		2005 / 2004 DEĞİŞİM %	
			MİKTAR	DEĞER (\$)	MİKTAR	DEĞER (\$)	MİKTAR	DEĞER
62 03 42 31 00 11	Erkek denim pantolon	adet	41.100.190	506.022.366	46.444.467	643.437.523	13	27
62 03 42 31 00 12	Erkek denim kısa pantolon	adet	943.837	7.694.022	817.642	8.878.239	-	13
62 04 62 31 00 11	Bayan denim pantolon (batık baskılı)	adet	457.548	6.045.233	427.835	6.578.323	-	6
62 04 62 31 00 19	Bayan denim pantolon	adet	40.134.451	529.259.544	47.110.092	703.276.358	17	33
62 04 62 31 00 21	Bayan denim kısa pantolon (batık baskılı)	adet	7.675	35.312	7.743	77.625	1	120
62 04 62 31 00 29	Bayan denim kısa pantolon	adet	1.242.256	10.268.844	1.278.260	15.583.496	3	52
TOPLAM		adet	83.885.957	1.059.325.321	96.086.039	1.377.831.564	15	30
TÜRKİYE'NİN TOPLAM KONFEKSİYON İHRACATI				12.652.586.895		13.414.945.761		6
DENİM PANTOLONLARIN KONFEKSİYON İHRACATINDA PAYI %				8,4		10,3		

Kaynak: DTM Bilgi Sistemi / Nisan 2006

Türkiye'den dünyanın dört bir yanına denim pantolon ihraç edilmektedir. 2005 yılında en fazla denim pantolon ihraç edilen ülkeler Almanya, İngiltere, Hollanda, Avrupa Serbest Bölgesi ve İspanya olarak sıralanmaktadır. 2004 yılında ilk beş içerisinde yer alan ABD, 2005 yılında yedinci sıraya gerilemiştir. Denim pantolon ihracatında Almanya'nın payı %20, İngiltere'nin payı %14 olarak hesaplanmaktadır. Her iki ülkenin de payları 2004 yılına kıyasla bir miktar gerilemiştir.

2005 yılında en fazla denim pantolon ihraç edilen ilk on beş ülke içerisinde sadece ABD, Belçika ve İstanbul AHL Serbest Bölge için miktar ve değer bazında düşüşler olmuştur. Diğer on iki ülkede hem miktar hem de değer bazında dikkate değer artışlar söz konusudur. Denim pantolon ihracatının değer olarak %90 civarında önemli bir bölümü ilk on beş ülkeye yapılmaktadır.

İstanbul Trakya Serbest Bölgesi, İtalya ve Çek Cumhuriyeti'ne yapılan ihracatın sırasıyla %187, %136 ve %202 gibi yüksek oranlarda artması dikkat çekicidir. Serbest bölgelere yapılan denim pantolon ihracatının 2002 yılından bu yana katlanarak artma eğiliminin 2005 yılında da devam ettiği görülmektedir.

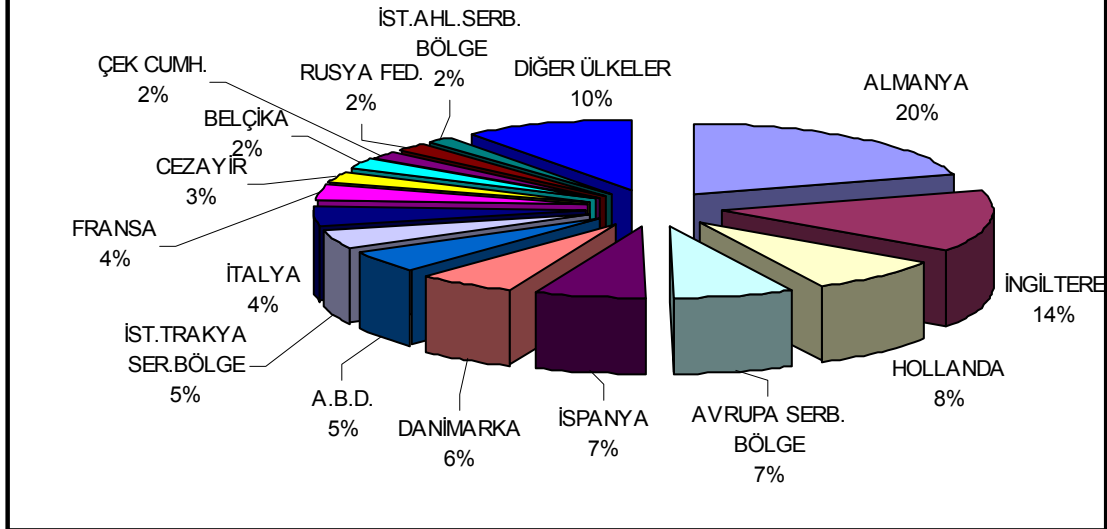
Diğer yandan, 2005 yılında Hollanda, Fransa ve Cezayir'e denim pantolon ihracatında da değer olarak %50 ile %75 arasında değişen nisbeten yüksek oranlı artışlar olduğu görülmektedir. Türkiye'den en fazla denim pantolon ihraç edilen ülkeleri gösteren bir tablo aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA DENİM PANTOLON İHRAC ETTİĞİ ÜLKELER
2004 - 2005 YILLIK

ÜLKE	BİRİM	2004		2005		2005 / 2004 DEĞİŞİM	
		MİKTAR	DEĞER (\$)	MİKTAR	DEĞER (\$)	MİKTAR (%)	DEĞER (%)
ALMANYA	ADET	17.696.844	249.561.005	17.975.511	279.615.441	2	12
İNGİLTERE	ADET	12.182.408	178.414.772	12.852.950	196.422.444	6	10
HOLLANDA	ADET	4.856.575	74.562.859	6.395.687	111.541.845	32	50
AVRUPA SERBEST BÖL	ADET	5.776.195	68.768.130	6.514.613	97.141.928	13	41
İSPANYA	ADET	5.446.082	66.653.602	7.069.411	92.426.753	30	39
DANİMARKA	ADET	4.523.284	67.527.197	5.048.270	82.812.994	12	23
A.B.D.	ADET	6.719.917	72.519.465	4.134.325	67.632.059	- 38	- 7
İST.TRAKYA SER.BÖLGE	ADET	1.828.852	21.820.284	4.331.384	62.698.812	137	187
İTALYA	ADET	1.509.956	24.752.245	2.930.339	58.431.563	94	136
FRANSA	ADET	2.302.874	28.280.759	3.626.136	49.480.713	57	75
CEZAYİR	ADET	3.380.149	20.439.437	4.838.560	34.841.881	43	70
BELÇİKA	ADET	3.384.779	37.501.420	2.430.202	32.595.601	- 28	- 13
ÇEK CUMHURİYETİ	ADET	762.436	8.877.359	1.979.261	26.831.129	160	202
RUSYA FEDERASYONU	ADET	2.175.919	19.260.260	2.565.803	25.683.731	18	33
İST.AHL.SERBEST BÖLGE	ADET	1.986.688	25.871.495	1.624.907	24.341.971	- 18	- 6
İLK 15 ÜLKENİN TOPLAMI		74.532.958	964.810.289	84.317.359	1.242.498.865	13	29
TÜRKİYE TOPLAM DENİM PANTOLON İHRACATI		83.885.957	1.059.325.321	96.086.039	1.377.831.564	15	30
15 ÜLKENİN PAYI (%)			91		90		

Kaynak: DTM Bilgi Sistemi / Nisan 2006

EN FAZLA DENİM PANTOLON İHRAC EDİLEN ÜLKELER
2005 YILLIK

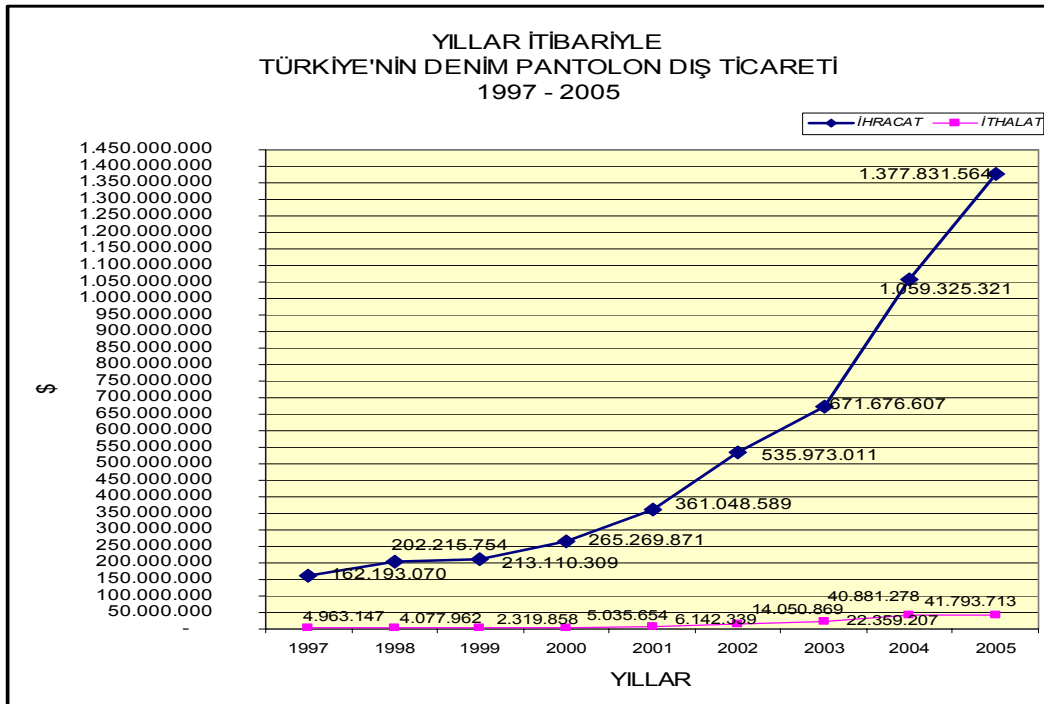
Denim Giysi İthalatı

Türkiye dünyanın önde gelen denim pantolon tedarikçilerinden olmakla birlikte, az bir miktar denim pantolon ithalatı da yapmaktadır. Denim pantolon ithalatı yıllar itibariyle artmakta; ancak miktar ve değer olarak ihracatın oldukça gerisinde kalmaktadır. 1997 yılında 4,9 milyon dolar değerinde denim pantolon ithal edilmiş, 2005 yılında ise ithalat dokuz katı büyüyerek 41,7 milyon dolara yükselmiştir. Denim pantolon ithalatı miktar olarak da son dokuz yıl içerisinde hemen hemen onbir kat artmıştır.

YILLAR İTİBARIYLA TÜRKİYE'NİN DENİM PANTOLON İTHALATI				
1997 - 2005				
YILLAR	MİKTAR (ADET)	DEĞER (\$)	YILLIK DEĞİŞİM (%)	
			MİKTAR	DEĞER
1997	339.198	4.963.147		
1998	198.434	4.077.962	- 41	- 18
1999	151.685	2.319.858	- 24	- 43
2000	439.757	5.035.654	190	117
2001	764.268	6.142.339	74	22
2002	1.316.931	14.050.869	72	129
2003	2.153.870	22.359.207	64	59
2004	3.323.879	40.881.278	54	83
2005	3.690.129	41.793.713	11	2

Kaynak: DTM Bilgi Sistemi / Nisan 2006

Türkiye'nin denim pantolon dış ticareti aşağıdaki grafikten izlenebilir.

Adet olarak en fazla ithal edilen denim pantolonlar bayan denim pantolonlardır. Denim pantolonların toplam konfeksiyon ithalatı içindeki payı gerilemektedir. Bu pay 2004 yılında %6,6 iken, 2005 yılında %5,6'ya düşmüştür.

TÜRKİYE'NİN DENİM PANTOLON İTHALATI								
G.T.I.P	KAPSAM	BİRİM	2004 YILLIK		2005 YILLIK		2005 / 2004 DEĞİŞİM %	
			MİKTAR	DEĞER (\$)	MİKTAR	DEĞER (\$)	MİKTAR	DEĞER
62 03 42 31 00 11	Erkek denim pantolon	adet	1.431.082	22.198.854	1.442.764	17.724.254	1	- 20
62 03 42 31 00 12	Erkek denim kısa pantolon	adet	36.729	248.515	59.804	508.147	63	104
62 04 62 31 00 11	Bayan denim pantolon (batık baskılı)	adet	37.834	789.708	15.368	392.624	- 59	- 50
62 04 62 31 00 19	Bayan denim pantolon	adet	1.751.915	16.151.321	2.113.016	22.293.183	21	38
62 04 62 31 00 21	Bayan denim kısa pantolon (batık baskılı)	adet	16	1.253	-	-	-	-
62 04 62 31 00 29	Bayan denim kısa pantolon	adet	66.303	1.491.627	59.177	875.505	- 11	- 41
TOPLAM		adet	3.323.879	40.881.278	3.690.129	41.793.713	11	2
TÜRKİYE'NİN TOPLAM KONFEKSİYON İTHALATI				622.574.155		750.778.466		21
DENİM PANTOLONLARIN KONFEKSİYON İTHALATINDA PAYI %				6,6		5,6		

Kaynak: DTM Bilgi Sistemi / Nisan 2006

2005 yılında Türkiye'nin en fazla denim pantolon ithal ettiği ülkeleri gösteren bir tablo aşağıda verilmektedir. İthalat 2004 yılına kıyasla miktar bazında %11, değer bazında %2 oranında artış kaydetmiştir.

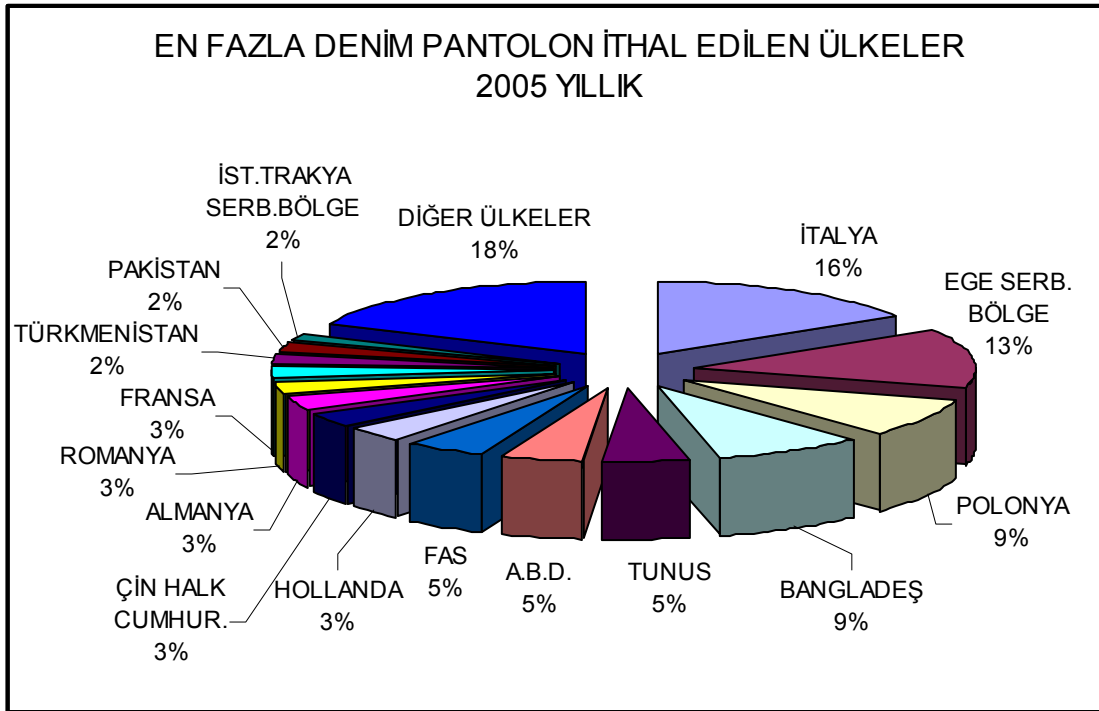
TÜRKİYE'NİN EN FAZLA DENİM PANTOLON İTHAL ETTİĞİ ÜLKELER 2004 - 2005 YILLIK							
ÜLKE	BİRİM	2004		2005		2005 / 2004 DEĞİŞİM	
		MİKTAR	DEĞER (\$)	MİKTAR	DEĞER (\$)	MİKTAR (%)	DEĞER (%)
İTALYA	ADET	135.251	6.222.386	152.281	6.699.382	13	8
EGE SERBEST BÖLGE	ADET	1.049.162	5.584.608	1.027.756	5.473.781	-2	-2
POLONYA	ADET	195.257	3.057.948	144.788	3.705.389	-26	21
BANGLADEŞ	ADET	263.385	2.223.391	515.192	3.556.587	96	60
TUNUS	ADET	37.569	1.329.787	60.376	2.148.673	61	62
A.B.D.	ADET	37.718	1.013.060	26.108	1.948.407	-31	92
FAS	ADET	96.312	2.288.324	63.662	1.943.578	-34	-15
HOLLANDA	ADET	16.834	315.182	76.662	1.413.759	355	349
ÇİN HALK CUMHUR.	ADET	44.194	573.908	78.940	1.391.211	79	142
ALMANYA	ADET	138.703	2.153.287	72.549	1.318.520	-48	-39
ROMANYA	ADET	26.401	863.657	40.242	1.194.329	52	38
FRANSA	ADET	19.238	574.458	55.918	1.069.745	191	86
TÜRKMENİSTAN	ADET	670	3.389	195.236	942.443	29040	27709
PAKİSTAN	ADET	12.785	185.181	86.195	841.525	574	354
İST. TRAKYA SER.BÖLGE	ADET	6.699	267.144	30.015	744.402	348	179
İLK 15 ÜLKENİN TOPLAMI		2.080.178	26.655.710	2.625.920	34.391.731	26	29
TÜRKİYE TOPLAM DENİM PANTOLON İTHALATI		3.323.879	40.881.278	3.690.129	41.793.713	11	2
15 ÜLKENİN PAYI (%)			65		82		

Kaynak: DTM Bilgi Sistemi / Nisan 2006

En fazla denim pantolon ithal edilen ülkelerin başında İtalya, Ege Serbest Bölgesi, Polonya, Bangladeş ve Tunus gelmektedir. 2004 yılı ile kıyaslandığında Bangladeş ve Tunus'un, bu yıl ilk beş denim pantolon tedarikçisi arasına girdiği tesbiti yapılabilmektedir. Bangladeş ve Tunus'tan denim pantolon ithalatı 2005 yılında değer olarak %60 civarında artmıştır.

Toplam denim pantolon ithalatının %82'sinin yapıldığı bu onbeş ülke içerisinde sadece Ege Serbest Bölgesi, Fas ve Almanya'dan yapılan ithalat hem miktar hem de değer bazında azalmıştır. Polonya'dan yapılan ithalat ise sadece miktar bazında azalmıştır.

Diğer yandan, en fazla denim pantolon ithal edilen ilk on beş ülke arasına, 2005 yılında Türkmenistan'ın da girdiği ve bu ülkeden ithalatta hem miktar hem de değer olarak çok yüksek oranlı artışlar olduğu dikkat çekmektedir.

En Büyük Pazar Almanya'da Durum

Denim giysiler "casualwear" tabir edilen gündelik rahat giysilere doğru olan genel eğilimden oldukça yararlanmışlardır. Genel konfeksiyon ihracatında olduğu gibi denim giysiler için de Türkiye'nin en büyük ve önemli pazarı Almanya'dır. Almanya denim giysiler konusunda ABD için de önemli bir pazardır. Almanya'da denim pantolon satışlarında 2001 yılında %2'lik bir artış kaydedilmiş, ancak piyasa doyduğundan 2005 yılına kadar sadece %1,5 oranında bir artış öngörülmüştür.

Denim pantolonlar şimdilerde sadece genç jenerasyon tarafından giyilmeyip, iş dünyası tarafından da özellikle iş gezilerinde tercih edilmektedir. Almanya'da toplam denim giysi pazarının büyüklüğü 2002 yılında 2,65 milyar dolar olmuş ve yapılan bir tüketici araştırmasına göre o yıl ülkede 64 milyon adet denim pantolon satılmıştır. Bunun 42 milyon adedi erkeklere, 22 milyon adedi ise kadınlara satılmıştır. Toplam denim giysilerin içerisinde aslan payı denim pantolonlarıdır .(2,25 milyar dolar) .

Almanya pazarının iki temel denim giysi tedarikçisi Levi Strauss ve V & F (Lee) firmalarıdır. Almanya'da halen 90 değişik markalı denim ürün satılmaktadır. Uzun dönemde bu 90 markadan sadece 15 kadarının piyasada kalması beklenmektedir.

Diğer yandan ekolojik ürünlerin Almanya pazarında büyük bir rekabet avantajı bulunmaktadır. Çevre dostu kumaşlar ve bunlardan mamül giysilerin önemi her geçen gün artmaktadır ve bu konu satın almada çok önemli bir faktör durumundadır.

Bir Alman konfeksiyon dergisinin araştırmasına göre, 14-19 yaşları arasındaki genç tüketicilerin %90'ı ve 20-29 yaşlar arasındaki tüketicilerin %70'ini için denim pantolonlar yaşam tarzları ve kişisel görünüşleri açısından oldukça önemli bulunmaktadır. Bu yaş grupları, her yıl 3-4 adet denim pantolona 200 doların üzerinde para harcamakta , ayrıca 150 dolar kadar da denim etek, bluz ve aksesuarlara harcama yapmaktadırlar.

Türk denim üreticileri uluslararası fuarlara katılarak, son teknolojiyi kullanıp, çevre ve insan sağlığına duyarlı üretim yaparak, markalaşmaya ağırlık vererek, yurtdışında mağaza açıp; yaygın dağıtım ağları kurarak, dünya pazarlarında rekabet edebilir kalma yolunda azami gayreti sarfetmeye devam etmektedirler.

Hazırlayan : *Berna Türkant*
İTKİB
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
Haziran.2006

Önemli Not: "İTKİB Genel Sekreterliği" kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.

Yararlanılan Kaynaklar:

- 1) Global Market Review for the Denim and Jeanswear Industries with Forecasts to 2010 / 2004 Edition
- 2) Historical evolution / trend 2000 / material / <http://www.designboom.com/eng/education/denim2.html>
- 3) Denim's ups and downs / http://www.just-style.com/store/products_detail.asp?art=26072&lk=usj
- 4) Jeanswear / U.S. Commercial Service
- 5) About LS&CO. / A History of Denim / <http://www.levistrauss.com/about/history/denim.htm>
- 6) Denim Jeans / http://www.fashion-era.com/denim_jeans_and_casual_wear.htm
- 7) Selecting Jeans / <http://ohioline.osu.edu/hgy-fact/5000/5541.html>
- 8) Denim / <http://designboom.com/eng/education/denim2.html>
- 9) It's All in The Jeans / http://imagefashion.com.cover_story_nov04/html
- 10) İstatistikler / DTM Bilgi Sistemi

